

Inicijativa ALAC:

Transparentnost Srbija pratila je 18 meseci dešavanja u vezi sa formiranjem registra udžbenika koji treba da sadrži informacije o odabranim udžbenicima u svim školama i predškolskim ustanovama.

U Antikorupcijskom savetovalištu TS gotovo redovno smo dobijali ozbiljne primedbe na izbor udžbenika. Slučajevi su u najvećom meri inicirani od strane roditelja nezadovoljnih procedurom izbora udžbenika i samim udžbenicima. Nezavisno od rešavanja pojedinačnih slučajeva (koji su uključivali i sumnje na korupciju u procesu odabira), zaključili smo da je neophodna što veća transparentnost postupaka, odnosno pristup informacijama o tome u kojim prosvetnim ustanovama su izabrani određeni udžbenici.

Zakon o udžbenicima u članu 17. stav 9. predviđa uspostavljanje registra, te smo u dva navrata od Ministarstva prosvete tražili podatak da li je ova obaveza sprovedena. Nismo dobili potvrđan odgovor, a elektronskom registru koji postoji na sajtu Ministarstva nismo uspeli da pristupimo.

Zbog toga smo uputili inicijativu da se u registar unesu detaljni podaci o nazivu škola i broju učenika koji koriste odabrane udžbenike, te da se omogući javni pristup ovim podacima. Na taj način bi se odagnale sumnje u eventualne nepravilnosti u određenim postupcima ili olakšalo otkrivanje nepravilnosti.

Prilog: Dopis TS Ministarstvu prosvete

Република Србија
Министарство просвете, науке и технолошког развоја
Немањина 22-26
11000 Београд

Поштовани,

Кроз [Антикорупцијско саветовалиште организације Транспарентност Србија](#), анализирано је неколико случајева у којима су нам се грађани обраћали износићи озбиљне примедбе на избор уџбеника у одређеним школским и предшколским установама у Републици Србији. Случајеви су у највећој мери иницирани од стране родитеља незадовољних процедуром избора уџбеника и самим уџбеницима.

Један од основних циљева Саветовалишта јесте да кроз процедуралне и системске измене покушамо да отклонимо евентуалне неправилности и предупредимо будуће проблеме. С обзиром на то да смо уочили одређене проблеме у оквиру појединачних поступака одабира уџбеника, један од основних закључака јесте да је неопходна што већа транспарентност поступака, односно приступ информацијама о томе у којим просветним установама су изабрани одређени уџбеници.

У том смислу, велики корак треба да представља испуњење законске обавезе о успостављању електронског регистра који би садржао информације о одабраним уџбеницима у свакој установи. Као организација која се бори против корупције, подржавамо и поздрављамо покретање „еЦЕНУС“ електронског регистра и објављивање сетова информација кроз „OpenData“ фајлове, те се надамо да је ово само почетак потпуног отварања података.

Са друге стране, нисмо у потпуности могли да сагледамо комплетне могућности регистра, те на основу тога и да закључимо да се у оквиру регистра, у складу са одредбом из члан 17. став 9. Закона о уџбеницима („Службени гласник РС“, број 68/2015), води детаљно електронско регистровање (заједно са обавезним каталошким подацима) података о називу школа и броју ученика који користе одабрани уџбеник.

Сматрамо да би уношење тих детаљних података и омогућавање приступа јавности тим подацима допринело да се одагнају сумње у евентуалне неправилности у одређеним поступцима. Овим позивамо и подржавамо надлежно Министарство у намери да податке о називима школа и броју ученика који користе одабрани уџбеник комплетира у потпуности, те их учини јавно доступним како би грађани могли да имају увид у информације које их занимају.

У нади да ћете размотрити нашу иницијативу,

Срдачан поздрав,
У Београду,
23. фебруара 2017.

Транспарентност Србија

Раде Ђурић